

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 90.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915689772976/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

Et evigt ubestemt, ubestemmeligt Integral,
Der genfinder sig selv som sit Differential,
Hverken Sum eller Enhed, som en sønderreven Slud,
Hvis Virken løb i Tomhed og Tilfældighed ud.
Den samles kun til Enhed i det gabende Hul,
I det blinde Moment, som sætter Livet ligt med Nul.
Det eneste, som var i al Fortids Evighed,
Er Viljens Spring af Intet og Dans i Intet ned,
Tilværelshvirvlen, som i Huller og i Spring
Danser om sit Centrum, det tomme Ingenting.
Den er den vilde Kraft, der med Elementets Styrke
Udbrister som et Under af det evige Mørke.
Jeg siger med den Tanke, som Doktor Faust har haft:
Den sande Lære er denne: Im Anfang war die Kraft.»

Da sagde jeg: »Efter Eders dybe Lære er hele Universet blevet til
ved Viljens Spil af Intet og i Intet. Men sig mig; hvorledes bygger I
Bro imellem den blinde Vilje og Naturens Orden? Ved hvilken
Kraft har Viljen virket det, som Jesus tilskrev en almægtig Gud, og
vore lærde de evige, faste Love?»

»Miraklet er Viljens Vaaben, og det er Magternes Magt,
Der skaber alle Love, er selv ingen underlagt.
Som Lynets Aabenbaring sig styrter Miraklet ud
Og skaber den nye Verden i den gamles Sønderbrud.
Det gennembryder den gamle, den forhærdede Natur,
Som Nazaræeren sprængte Gravdippens Fangebur.
Naar Livet synker i Tomhed, naar Alverden lider ondt,
Da standser Viljens Pulsslag i Dødsspændingens Sekund;
Da er Tilværelsen svanger, men i Jubel og i Smerte
Springer med eet det ubekendte Barn af dens Hjerter,
Da træder ind i Verdens Løb en ny Kvalitet,
Som Venus steg af Haver, i et Nu, er det sket.
Saaledes skabes Verden gennem magisk Forvandling,
Det er Viljen, der virker i voldsom, blændende Handling.
Saaledes søger Livet evig ud over sig selv,
Som Blikkets Radius brydes mod Himlens Kuglehælv.

Og ved Miraklet gennembrydes Livets gamle Skranke,
Som Inspirationen gennembryder Mandens vante Tanker.»

Jeg sagde nu med min sædvanlige Opposition: »I forklarer Verdens Tilblivelse ved Hjælp af Miraklet; men Miraklet forklarer intet, thi det forklarer alt. Hvorledes finder I Overgangen fra Viljens Kaos til denne Verdens Kosmos? Hvis I kan svare, da svar.»

Den høje sagde: »I Kredsgang ruller Livet som en Opera, hvori Finalen er lig Ouverturen. Hvis Du vil høre, skal jeg forklare for Dig de fem Akter, hvoraf hver Kalpa efter det klassiske Dramas Regler bestaar. Den første Akt hedder Brynde, den anden Drøm, den tredjes Navn er Fantasi, den fjerdes Virkelighed, den femtes Katastrofe. Og forud for Handlingen gaar den forrige Kalpas Tilintetgørelse som et lystigt Forspil. Derefter Pause. Verden er i Inter. Ret straks begynder det. Nu sidder Du i Spænding. Just af en saadan Spænding springer Handlingen ud som sitrende Bevægelse af ubegrænset, usanselig, lovløs Art, saaledes som de Livsfornemmelser, der ikke sanses, men mærkes – efter det jævne Sprogs Udtryk.

Nu skal jeg skildre Dig, i hvilken Rækkefølge alting opstaar, men ikke hvorledes; thi Overgangen er et Spring, og Springene ere ikke tilgængelige for fornuftig Forklaring, som ogsaa en af dine Landsmænd har sagt. Der frembryder Lyst som Afrodite Anadyomene. I blind og selvisk Vellyst hviler det tomme i sig selv og nyder sig selv i Vellyst. Da kommer Mættelse, Væmmelse og Lede, og Livet nyder i sammenkrympet Skælven sin egen Væmmelse som Lyst. Da fødes Vellyst i Pine, og Livet – hvis vi her kan bruge et Subjekt, der er forskelligt fra sit Objekt – nyder i Pinen sin Almagt som Lyst, som een af disse afindige, der sønderriver sig selv.»

Da kunde jeg ikke længere udholde hans Skildring, men sagde: »Kæreste Mester, gør dog en Ende paa denne Kattejammer af Triangel og Trompet.»

Han svarede: »Just det samme føler den gamle Brynde – som Morten Luther daglig forsøgte at drukne, men uden Held –; af Kedsomhed og Lede gisper dens Attraa; just da, just da gaar Tæppet op for Handlingens anden Akt. Da skabes der Sanser, Mørket bliver, og som dets Modsatning Lys, og røde, grønne og blaa Kvaliteter glinse som for et inflammeret Øjes Syn. Skingrende Kling-